

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Panarion, Hoc Est, Arca Medica Variis Diuinæ Scriptvræ
priscorumq[ue] Patrvm Antidotis aduersus Animi morbos
instructa**

Busaeus, Johannes

Moguntiae, 1608

Distractio in oratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54834)

rebellem. Conuersus autem ad populum, dixit palam omnibus. Contestor vos, quia quos spernit nos, spernit & eum qui mittit nos. Rogate ergo Dominum, ut tale signum ostendat in obstinatum hominem, quo cunctis presentibus pateat, cum hostiliter contra se in retentione odij contra proximum hoc egisse. Nec mora. Vbi vir sanctus orationem expleuit, miser ille euerfis oculis tertio in terram corruit, oreque cruorem spumans & saniem maximam horrore spectaculum omnibus praeiuit. Tunc siente populo reuerendus vir fusa prece prostratus erexit. Qui mox integerrime sospitatus, ubi ante se inimicum vidit quasi aliquod amicum rogaturus cum lacrymis veniam petiuit, uisusque in oscula eius ad lacrymas & laudem Christi omnium corda commouit.

VIDE V. Amor sui. Detrahitio. Gloria vana. Im mortificatio passionum.

Inuidia. Ira. Lingua abusus. Superbia. Vindicatio.

DISTRACTIO IN ORATIONE.

Remedia contra Distractionem.

I REMED. Considera, quemadmodum in verbo Dei ab ea abster-
 reare. Primo enim monet, ut non labiis tantum, sed ex corde & Spi-
 ritu Deum oremus. *Effundite*, inquit rex David, *cora illo corda vestra: Deus ad-*
iuor noster in aeternum. Et, *Clamauit in toto corde meo, exaudi me Domine.* Et. *Depre-*
catus sum faciem tuam in toto corde meo. Orabo Spiritu, ait Apostolus, *orabo & mo-*
re. Sic orabat Samuelis Prophetae mater Anna, de qua in primo libro Re-
 gum ita scribitur. *Anna loquebatur in corde suo ad Dominum, tantumque labia il-*
lius mouebantur, & vox penitus non audiebatur. Vnde Dominus populum I-
 sraheliticum secus in oratione facientem apud Isaiam Prophetam acri-
 ter reprehendit dicens. *Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est a*
me, quae verba velut Prophetica Christus Dominus in Scribas & Phari-
saeos apud Matthaeum detorsit. Deinde eodem verbo Dei monemur, ut
 non negligenter, sed diligenter & vigilanter vacemus orationi. *Maledi-*
ctus, inquit Ieremias Propheta, *qui facit opus Dei negligenter.* & B. Paulus
 orationi *instate, vigilantes in ea in gratiarum actione.* Et rursus. *Per omnem ora-*
tionem & obsecrationem orantes omni tempore in Spiritu, & in ipso vigilantes in o-
mnium instantia & obsecratione.

II. REMED. Considera S. Patrum monita. B. CYPRIANVS agens de
 oratione Dominica disertè ita scribit. *Quando stamus ad orationem, fratres di-*
lignissimi, vigilare & incubere ad preces toto corde debemus. Cogitatio omnis secularis
& carnalis abscedat, nec quicquam tunc animus, quam id solum cogitet, quod precatur.
Illico & Sacerdos ante orationem praefatione pmissa parat fratrum mentes dicendo sursum
corday.

Psal. 61. 9.
 Psal. 118. 143.
 & 58.
 1. Cor. 14. 15.
 1. Reg. 1. 13.

Isa. 29. 13.

Matth. 23. 7.
 Marc. 7. 6.

Ierem. 48. 10.
 Coloss. 4. 2.
 Ephes. 6. 18.

Cypr. 1. de orat.
 Domin.

- corda, ve dum respōdet plebs, habemus ad Dominum, admoneatur, nihil aliud se, quam Dominum cogitare debere. Claudatur contra aduersarium pectus, & soli Deo pateat, nec ad se hostē Dei tempore orationis adire patiatur. S. EPHRÆM in doctrina de Panoplia spirituali. Pro arcu ad orationem manus tuas extende, sicut scriptum est. Et posuisti ve arcum arēū brachia mea. Verè enim arcus arēus est contra inimicos expansa in oratione manus in scientia orantis: sicut etiam sagitta directè emissa ab eo, qui arcum vibrat. Nam si inter orandum animū vagari permittas, eris velut qui tenet quidem arcum, verum sagittam contra aduersarium dirigere nequit, illam in vanum nulla certa intentione emittens. Atque interdum hosti quidem terrorem incutit huiusmodi vulneris metus, dum te arcum vibrare considerat, ceterum sagitta non aduersus eum, sed in infinitum emittitur. S. AUGUSTINVS, exponens verba Psalmi. Quoniam te Domine suavis & mitis. Nihil, inquit, stultius, quam si scriptum quisq; palpat & seducat. Attendat ergo & videat, quāta aguntur in corde humano, que admodum ipse plerumque orationes impediuntur vanis cogitationibus, ita vt vix stet cor ad Deum suum, & vult se tenere vt stet: & quodāmodo fugit à se, nec inuenit cancellos, quibus se includat, aut obices quosdam, quibus retineat auolaciones suas, & vagos quosdam motus, sed stet iucundari à Deo suo. Vix est, vt occurrat talis oratio inter multas orationes. Diceret vnusquisq; sibi cōtingere, & alteri nō contingere, nisi inueniremus in scripturis Dei, Dauid orantē quodam in loco, & dicentem. Quoniā inueni Domine cor meum, vt orarem ad te. Inuenire se dixit cor suum, quasi soleret ab eo fugere, & ille sequi quasi fugi inuim, & non posset comprehendere, & clamare ad Dominum. Quoniā cor meum dereliquit me. Itaq; fratres mei, quod hic ait. Suavis es tu & mitis, &c. videor mihi videre ad hoc dixisse mitem Deum, quia patitur ista nostra, & expectat tamen à nobis orationem, vt perficiat nos: & quando illi eam dederimus, accipit gratē & exaudit, nec meminit tantas, quas incondite fundimus, & accipit vnā, quam vix inuenimus. IOAN. CASSIANVS in Collation. Quis tantum Spiritus potuit vnquam retinere feruorem, vt non interdū lubricis cogitationibus in ipsa quoque orationis intentione translatus repente de cœlestibus ad terrena corruerit? Quis nostrum, vt cetera peruagationum tempora pratermittam, non illo etiā momento, quo Deo supplicans ad sublimia erigit mentem, quo veniam delictorum, &c. Quia licet omnia nōnullis, qui sunt crassioribus viciis inuoluit lenia, atq; à peccato pœnē aliena videantur, scitentibus tamen perfectionis bonū n̄ etiā minimarū rerum multitudine grauiſſima est. S. GREGO. in verba Iob. Vt desiderium meum omnipotens audiat. Notandum, inquit, est, quod nequaquam dicitur, preces, sed desiderium meū omnipotens audiat. Vera quippe postulatio, non in oris est vocibus, sed in cogitationibus cordis. Valentiores namq; voces apud secretissimas aures Dei non faciunt verba nostra, sed desideria. Eternam enim vitam si ore petimus, nec tamen corde desideramus, clamantes tacemus. Si verò desideramus ex corde, etiā cum ore conticescimus, tacentes clamamus. Hinc est, quod in eremo populus vocibus perstrepat, & Moyses à strepitu verborum tacet, & tamen silens ante diuinæ pietatis auditur, cum dicitur. Quid clamas ad me?

Gen. 18. 27.

tanquam presentatus ei, qui sedet super excelsum thronum in Angelis, qui minime reciderunt, & eleuati in hominibus, quos suscitauit de puluere inopes, & erexit de stercore pauperes: sic inquam, semetipsum consideret, & sic attendat, tanquam presentatum Domino maiestatis, ut dicat cum Abraham. Loquar ad Dominum meum, cum sim puluis & cinis. Et quia tuo precepto com monit us, tua institutione format us, id presumo Domine fons pietatis. Quam autem absurdum & ridiculum sit orantem in tantæ maiestatis presentia mente distrahi & euagari his verbis declarat

Cyp. de orat. Domin.

B. CYPRIAN. Quæ autem segnitia est, inquit, alienari & capi ineptis cogitationibus, & prophanis, cum Dominum deprecari, quasi sit aliud quod magis debeas cogitare, quæ quod cum Deo loquaris. Quomodo te audiri à Deo postulas, cum te ipse non audias? Vis Deum esse memorem tui cum rogas, cum tu ipse memor tui non sis? hoc est, ab hoste in totum non cauere: hoc est, quando oras Dominum, maiestatem Dei negligentia orationis offendere: hoc est, vigilare oculis & corde dormire: cum debeat Christianus, & cum dormit oculis corde vigilare: sicut scriptum est ex persona Ecclesie loquentis in Cantico canticorum. Ego dormio, & cor meum vigilat. Quapropter sollicitè & cautè Apostolus admonet dicens. Instate orationi, vigilantes in ea, docens scilicet & ostendens eos impetrare: quod postulant de Deo posse, quos Deus videat in oratione vigilare.

Cant. 5. 2.

Col. 4. 2.

Naz. orat. de cura paup.

V. REMED. Iugis presentie diuinæ memoria, cum in aliis vitæ actionibus, tum maximè in tota oratione. Nam ita scribit GREGO. NAZIANZ. in oratione quadam. Non tam sæpè respirare oportet, quam Dei meminisse. Deus enim perpetuo & continenter nobis bene facit, in esse conseruans, & necessaria ministrans. Nam si vel minimo momento à nobis oculos remoueret, in nihilum redigeremur, sicut imago nostri in speculo apparens in nihilum redigitur, quæ primum nos loco mouemus, & sicut calor ab aqua recedit, quoties ab igne vel sole remouetur. Ut corpus animæ, rami arboris trunco, solares radij soli vniti, ut ab illis virtutè suâ trahant, esse debent: ita mente semper Deo vniti esse deberemus. Accedite ad eum, ait Propheta, & illuminamini, & facies vestra non confundentur. Et S. BASILIUS in Regulis breuioribus, quæstione posita, quomodo quis assequi possit, ne inter orandum distrahatur? respondet. Nimirum, si certo credat Deum se ante oculos habere. Si enim Principem aliquis, aut præsidem inueniens, & cum eo loquens oculos ab eo dimouere non solet, qui non tandem credibilis est intentam mentem habiturum illum qui Deo preces adhibeat in eum, qui seruetur corda & renes, & illud facturum quod scriptum est. Leuantes puras manus sine ira & disceptatione? Ac rursù post quæstionem positam, num fieri queat, ut nunquam quis mente distrahatur. Respondet fieri posse. Nimirum si quis excellentem electi viri David mentem induerit, quod de seipso loquens ait, nunc quidè. Proinde à Dominum in conspectu meo semper, quoniã à dextris est mihi, ne commouear. nunc verò, oculi mei semper ad Dominum. Alias autè. Ecce sicut oculi seruatorum in manibus dominorum suorum: sicut oculi ancillæ manibus. Domina suæ, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum. Atque, ut minore exemplo discamus quæto studio in rebus maioribus, ut conueniat, quisque consideret, quomodo coram aliis etiã æqualibus, omni in re studeat curare.

Psal. 35. 6.

Basil. q. 11. 201. & 306.

Psal. 7. 10.

1. Tim. 2.

Psal. 15. 8.

Psal. 24. 15.

Psal. 121. 2.

care.

rare reprehensionem in statu, ambulatione, motuq; cunctisq; membri, etiam locutione. Tu
perpendat veram esse promissionem Filij Dei. Vbi duo vel tres congregati fuerint in no-
mine meo, ibi in medio eorum sum. Itemq; Spiritum S. adesse moderatorē, donorumq;
distributore. Similiter Angelos custodes vniuscuiusq;, secundū quod dictū est à Do-
mino. Videte ne contemnatis vñ de pusillis istis. Dico. n. vobis, quoniam Angeli eorum

Matth. 18. 10.

vident faciem patris mei, qui in caelis est, &c. Amplius, si illud etiam implere studeat.

Psal. 33. 2.

Benedicam Dominū in omni tempore. semper laus eius in ore meo. Et illud. Meditabi-

Psal. 1. 2.

bitur in lege Domini die ac nocte. Quo videlicet mens in perenni meditatione voluntati
Dei occupata ne quaquam spatium inueniat, quo ad futiles cogitationes possit aberrare.

VI. REMED. Considera humani generis hostem nulli pietatis ex-
ercitio æquē infestum esse ac attentæ & deuotę precationi, vti passim an-
notarunt SS. Patres. B. CYPRIANVS loco ante citato ita loquitur. Clau-

Cyp. de orat.

Dom.

datur in oratione cōtra aduersarium peccator, & soli Deo pateat, nec ad se hostem Dei
tempore orationis adire patiatur: obrepit enim frequenter & penetrat, subtiliter fal-
lens preces nostras à Deo auocat, vt aliud habeamus in corde, aliud in voce, cum inten-
tione sincera Dominū debeat nō vocis sonus, sed animus & sensus orare. B. EPHR.

Ephr. tom. 2.

de panoplia spirituali. Cū quis in sciētia orat, nec sinit euagari cogitationes suas,

vehementer cōtristatur inimicus, veluti acerrimo spiculo in corde percussus, &c. Quod

si, dū oras, mens tua distrahat, siue per oculos, siue per aures, siue per cogitationes, sci-

ro hoc ipsum inimici esse opus. Neq; nimium etiam festines tuā implere orationem, ce-

rum te ipsum paululum coargue, rursumq; animum collige, vt scias pro quibus Deū po-

stules, & cur ipsum ores, ne perperā superflua verba effundas. Illud enim. Satana opus

est, vt cogitationē in infinita iaculetur, nec sinat hominem in ea persistere postulatiōe,

quam impetrare contendit. Nouit quippe, quod si perseveret homo deprecans, exaudiet

eum, qui fecit illum, etiam si innumerabilia peccata commiserit. Sic IO. CASSIAN.

alicubi scripsit, Orationib. maximē insidiari dæmones. Multa huius rei exempla

exstant in vitis eremitarum, vt S. Antonii, Hilarionis, & aliorum sancto-

Hiero. in eius

vita.

rum. De Hilarione obiter inter orandum distracto ita scribit B. HIERO-

NYMVS. Orans se me! Hilarion fixo in terram capite, & vt natura fert hominum,

abducta ab oratione mēs nescio quid aliud cogitabat: insiliit dorso eius festinus gladiu-

ror, & latera calcibus, ceruicem flagello verberans. Eia, inquit, cur dormitas? cachin-

nonisque desuper, cum defecisset, an hordenum vellet accipere sciscitabatur? De S. DO-

Theod. l. 3. c. 12.

minico auctor vitæ apud Surium ita scribit. Noctē quadam ante aram ad pre-

ces prostratum malus dæmon inturbare volens grandem lapidem è lecto Ecclesia de-

iecit, eoq; impetu, vt tota Ecclesia eius casu circumsonaret. Vsq; adeo autem capi-

ri eius propinquus fuit lapis, vt ruens capitium eius contingeret. Sed viro Dei nihil

se penitus mouente hostis terribiliter exulans abscesse. B. ÆGIDIVS vnus è S.

Sur. in vita 23.

April.

Francisci Seraphici primis sociis, (cui oranti infestissimus erat dæmon) rogatus cur dæmones plus aduersentur homini oranti, quam aliud

pium opus exercenti, respondebat. Si quis licet alicui intendat coram

iudice, is cui lis infertur omni studio laborat, ne contra ipsum sententia feratur. Sic & demon facit, nam quando pius homo Deum orat pro sua aliorumque salute, licet intendit demoni, tanquam animarum prædoni.

VII. REMED. est, ut euagationes inter precandum, siue incuria tua, siue actu dæmonis obrepentes illico repellas. Nam sæpe, inquit B. GREGO. in ipso orationis sacrificio importunè se cogitationes ingerunt, quæ hoc rapere, vel maculare valeant, quod in nobis Deo stentes immolamus. Vnde Abraham, cum ad occasum solis sacrificium offerret, insistentes aues pertulit, quas studiosè, ne oblatum sacrificium raperent, abegit. Sic nos, cum in ara cordis holocaustum Deo offerimus, ab immundis hoc volucris custodiamus, ne maligni Spiritus, & peruersa cogitationes rapiant, quod mens nostra offerre se Domino vtiliter sperat. 2. Si æquo crebriores tibi obrepere videantur, non ideo hastã abicias & desperes, quia suavis & misericors est Dominus. Desperandum est, inquit AVGVSTINVS, de genere humano? & dicendum iam ad damnationem pertinere omnè hominem, cui surreperit aliqua cogitatio oranti & interruperit orationem ipsius? Si hoc dixerimus fratres, quæ spes remaneat, non video. Porro quia est aliqua spes ad Deum, quia magna est eius misericordia, dicamus ei. Iucunda animam serui tui, quoniam ad te Domine animam meam leuasti. Et quomodo eam leuasti? quomodo potui, quomodo tu vires dedisti. Quomodo eam fugientem apprehendere valuit & excidit tibi? quia quotiescumq; ante me stetiisti, puta Deum dicere, tanta vana & superflua cogitasti, & vix mihi fixa & stabilem orationem fudisti. Quia tu es Domine suavis ac mitis. Mitis es, tolerans me. Ex ægritudine desisto cura & stabo. Confirma, & firmus ero. 3. Nec abrumpe tempus orationi consuetæ præstitutum, etiam si distractionibus obruare, ne victoriam dæmoni cessisse videre. Vnde S. BASILIUS in sermone commonitorio. Caue diligenter, ne cogitationi illi animi tui assentiare, quæ ab orationis canone nondum peracto auellere te studeat. Habent enim morem hunc dæmones, ut faciendæ orationis temporibus, per speciosam aliquam laudabilis causæ simulationem nobis auctores sint, ut ab ea nos subducamus, ut quam salutem asserre nobis intelligunt, ab ea nos probabiliter abducant. Et in Constit. monast. Quod si flagitiosarum cogitationum vis vehementior insurgat, ne sic quidem est deiciendus animus, ne q; suscepta certamina ex dimidia parte confecta relinquenda, sed eo usque obfirmatè perdurandum, quoad Deus perspecta nostra constantia gratia Spiritus sancti nobis affulgeat.

V I D E V. Acedia. Colloquia otiosa. Desolatio spiritualis. Familiaritas nimia. Illusiones spirituales. Indiscretio. Pigrizia. Pusillanimitas. Tristitia. Tepiditas.